

แนวปฏิบัติในการจับหรือค้น

มาตรการป้องกันการแทรกแซงการใช้ดุลยพินิจ

๐3

มาตรการป้องกันการแทรกแซงการใช้ดุลยพินิจ

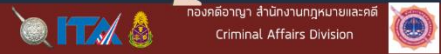
พนักงานสอบสวน ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ได้ปฏิบัติหน้าที่ตามหลักกฎหมายประมวลวิธีพิจารณาความอาญาและกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องรวมทั้งระเบียบคำสั่ง ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติบนหลักของการอำนวยความสะดวกทางอาญาผู้บังคับบัญชามีหน้าที่ในการควบคุมตรวจสอบและเร่งรัดการสอบสวนคดีอาญาเพื่อให้การสอบสวนเป็นไปด้วยความรวดเร็วรอบคอบต่อเนื่องเป็นธรรมและมีประสิทธิภาพ

แต่ไม่มีหน้าที่และอำนาจในการแทรกแซงการดำเนินงานของพนักงานสอบสวน

คำสั่งดังกล่าวกำหนดวิธีการปฏิบัติในการดำเนินงานของพนักงานสอบสวนในทุกขั้นตอนตั้งแต่ก่อนรับคำร้องทุกข์ การรับคำร้องทุกข์ การสอบสวนถามปากคำ และบันทึกคำให้การของผู้กล่าวหาผู้ต้องหาพยานการแจ้งผลความคืบหน้าการสอบสวนให้ผู้ร้องทุกข์กล่าวโทษทราบการสอบสวนให้บันทึกรายละเอียดการรวบรวมพยานหลักฐานให้ระบุถึงการได้มาของพยานหลักฐาน และการดำเนินการเกี่ยวกับพยานหลักฐานนั้น ๆ การทำสำนวนการสอบสวน การทำความเห็นทางคดีที่กำหนดให้พนักงานสอบสวน ผู้สอบสวนรวบรวมพยานหลักฐาน เป็นผู้ลงนามมีความเห็นทางคดี จากนั้นจึงเสนอความเห็นพร้อมสำนวนการสอบสวนไปยังหัวหน้าพนักงานสอบสวน และผู้มีอำนาจทำความเห็นทางคดี เพื่อพิจารณา มีความเห็นทางคดีตามลำดับ โดยให้หัวหน้าพนักงานสอบสวน และผู้มีอำนาจทำความเห็นทางคดี มีความเห็นทางคดีเป็นของตนเอง

กองคดีอาญา สำนักงานกฎหมายและคดี
Criminal Affairs Division

มาตรการป้องกันการแทรกแซงการใช้ดุลยพินิจ

03

มาตรการป้องกันการแทรกแซงการใช้ดุลยพินิจ

การปฏิบัติของพนักงานสอบสวน

1. รับคำร้องทุกข์

บันทึกรายละเอียดเกี่ยวกับคำร้องทุกข์หรือคำกล่าวโทษในสารบบการดำเนินคดีและลงรายงานประจำวันเกี่ยวกับคดีแล้วรับดำเนินการสอบสวนโดยไม่ชักช้า

2. การสอบสวน รวบรวมพยานหลักฐาน

ปฏิบัติตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ประมวลระเบียบการตำรวจเกี่ยวกับคดี ลักษณะ 8 รวมทั้งระเบียบและคำสั่งสำนักงานตำรวจแห่งชาติที่เกี่ยวข้องการสอบสวนให้บันทึกรายละเอียดการปฏิบัติการรวบรวมพยานหลักฐานให้ระบุการได้มาของพยานหลักฐาน และการดำเนินการเกี่ยวกับพยานหลักฐานนั้น ๆ ทั้งนี้ ให้การแจ้งผลความคืบหน้าการสอบสวนให้ผู้ร้องทุกข์กล่าวโทษทราบตามกำหนดระยะเวลา

3. ทำความเห็นทางคดี

พนักงานสอบสวนผู้สอบสวนรวบรวมพยานหลักฐานเป็นผู้ลงนามมีความเห็นทางคดี จากนั้นจึงเสนอความเห็นพร้อมสำนวนการสอบสวนไปยังหัวหน้าพนักงานสอบสวน และผู้มีอำนาจทำความเห็นทางคดี เพื่อพิจารณาให้ความเห็นทางคดีตามลำดับ โดยให้หัวหน้าพนักงานสอบสวน และผู้มีอำนาจทำความเห็นทางคดีมีความเห็นทางคดีเป็นของตนเอง

กองคดีอาญา สำนักงานกฎหมายและคดี
Criminal Affairs Division

แนวปฏิบัติในการใช้ดุลยพินิจไม่รับคำร้องทุกข์ในคดีอาญา

แนวปฏิบัติในการสอบปากคำของพนักงานสอบสวน

แนวปฏิบัติในการสอบปากคำของพนักงานสอบสวน

๐3

สอบปากคำพยาน

1

- สอบปากคำให้เห็นว่าพยานมีความเกี่ยวข้องกับคดีนี้หรือไม่ เป็นประจักษ์พยานหรือพยานแวดล้อม

2

- กรณีพยานไม่สามารถพูดหรือเข้าใจภาษาไทยได้ พนักงานสอบสวนต้องจัดหาล่ามแปลในการสอบปากคำ

3

- พยานผู้เชี่ยวชาญซึ่งได้รายงานผลการตรวจไว้แล้ว ไม่ต้องบันทึกปากคำอีก

ที่มา : กองคดีอาญา สำนักงานกฎหมายและคดี
Criminal Affairs Division

๐3

สอบปากคำบุคคลอายุไม่เกิน 18 ปี

1

ต้องจัดให้มีนักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์ บุคคลที่เด็กร้องขอ และพนักงานอัยการร่วมฟังการสอบสวน

2

จัดให้มีการบันทึกภาพและเสียงการสอบสวน

ที่มา : กองคดีอาญา สำนักงานกฎหมายและคดี
Criminal Affairs Division

สิทธิของผู้เสียหายหรือเหยื่ออาชญากรรมและสิทธิผู้ต้องหา

03

สิทธิการได้รับการเยียวยาจากรัฐ ตามพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหาย

03

ใครคือ...ผู้เสียหายในคดีอาญา

- 1 เป็นผู้ได้รับความเสียหายทั้งชีวิต ร่างกายหรือจิตใจ
- 2 ต้องเป็นการกระทำความผิดอาญาของผู้ใดโดยที่ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องในการกระทำความผิดนั้น
- 3 ต้องเป็นความผิดตามรายการระบุไว้ท้ายพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหาย

3.1 ความผิดเกี่ยวกับการฉ้อโกงในระบอบการปกครอง ส่วนอาชญากรรม
 3.2 ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ ทรัพย์ทั้งปวง ทรัพย์ส่วนบุคคล ทรัพย์
 3.3 ความผิดฐานขโมย ทรัพย์ ทรัพย์ส่วนบุคคล ทรัพย์ส่วนบุคคล
 3.4 ความผิดฐานลักทรัพย์ ทรัพย์ส่วนบุคคล ทรัพย์ส่วนบุคคล ทรัพย์ส่วนบุคคล
 3.5 ความผิดฐานลักทรัพย์ ทรัพย์ส่วนบุคคล ทรัพย์ส่วนบุคคล ทรัพย์ส่วนบุคคล
 3.6 ความผิดฐานลักทรัพย์ ทรัพย์ส่วนบุคคล ทรัพย์ส่วนบุคคล ทรัพย์ส่วนบุคคล
 3.7 ความผิดฐานลักทรัพย์ ทรัพย์ส่วนบุคคล ทรัพย์ส่วนบุคคล ทรัพย์ส่วนบุคคล
 3.8 ความผิดฐานลักทรัพย์ ทรัพย์ส่วนบุคคล ทรัพย์ส่วนบุคคล ทรัพย์ส่วนบุคคล
 3.9 ความผิดฐานลักทรัพย์ ทรัพย์ส่วนบุคคล ทรัพย์ส่วนบุคคล ทรัพย์ส่วนบุคคล

สิทธิที่อาจได้รับ

1. **กรณีไม่เสียชีวิต**
 - ค่ารักษาพยาบาลไม่เกิน 40,000 บาท
 - ค่าฟื้นฟูสมรรถภาพไม่เกิน 20,000 บาท
 - ค่าขาดประโยชน์ที่หากินได้ตามค่าจ้างขั้นต่ำ แต่ไม่เกิน 1 ปี
 - ค่าตอบแทนความเสียหายอื่นไม่เกิน 50,000 บาท
2. **กรณีเสียชีวิต**
 - ค่าตอบแทนความตาย 30,000 – 100,000 บาท
 - ค่าจัดการศพ 20,000 บาท
 - ค่าขาดอุปการะเลี้ยงดูไม่เกิน 40,000 บาท
 - ค่าเสียหายอื่นไม่เกิน 40,000 บาท

สถานที่ยื่นคำขอ

มีสิทธิร้องเรียนช่วยเหลือเยียวยาได้ (ฟรี) เช่น สถานีตำรวจท้องที่, กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ, สำนักงานยุติธรรมจังหวัด, และสำนักงานอัยการคดีอาญา

**** ผู้เสียหายต้องยื่นคำขอภายใน 1 ปี นับแต่วันเกิดเหตุ ****

หลักฐานสำคัญที่ผู้เสียหายต้องนำมายื่น

- 1 สำเนาบันทึกแจ้งความ
- 2 สำเนารายงานการสอบสวน
- 3 บันทึกการแจ้งสิทธิ

03

สิทธิการได้รับการเยียวยาจากรัฐ ตามพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหาย

03

ใครคือ...ผู้เสียหายในคดีอาญา

- 1 เป็นผู้ได้รับความเสียหายทั้งชีวิต ร่างกายหรือจิตใจ
- 2 ต้องเป็นการกระทำความผิดอาญาของผู้ใดโดยที่ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องในการกระทำความผิดนั้น
- 3 ต้องเป็นความผิดตามรายการระบุไว้ท้ายพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหาย

3.1 ความผิดเกี่ยวกับการฉ้อโกงในระบอบการปกครอง ส่วนอาชญากรรม
 3.2 ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ ทรัพย์ทั้งปวง ทรัพย์ส่วนบุคคล ทรัพย์
 3.3 ความผิดฐานขโมย ทรัพย์ ทรัพย์ส่วนบุคคล ทรัพย์ส่วนบุคคล
 3.4 ความผิดฐานลักทรัพย์ ทรัพย์ส่วนบุคคล ทรัพย์ส่วนบุคคล ทรัพย์ส่วนบุคคล
 3.5 ความผิดฐานลักทรัพย์ ทรัพย์ส่วนบุคคล ทรัพย์ส่วนบุคคล ทรัพย์ส่วนบุคคล
 3.6 ความผิดฐานลักทรัพย์ ทรัพย์ส่วนบุคคล ทรัพย์ส่วนบุคคล ทรัพย์ส่วนบุคคล
 3.7 ความผิดฐานลักทรัพย์ ทรัพย์ส่วนบุคคล ทรัพย์ส่วนบุคคล ทรัพย์ส่วนบุคคล
 3.8 ความผิดฐานลักทรัพย์ ทรัพย์ส่วนบุคคล ทรัพย์ส่วนบุคคล ทรัพย์ส่วนบุคคล
 3.9 ความผิดฐานลักทรัพย์ ทรัพย์ส่วนบุคคล ทรัพย์ส่วนบุคคล ทรัพย์ส่วนบุคคล

สิทธิที่อาจได้รับ

1. **กรณีไม่เสียชีวิต**
 - ค่ารักษาพยาบาลไม่เกิน 40,000 บาท
 - ค่าฟื้นฟูสมรรถภาพไม่เกิน 20,000 บาท
 - ค่าขาดประโยชน์ที่หากินได้ตามค่าจ้างขั้นต่ำ แต่ไม่เกิน 1 ปี
 - ค่าตอบแทนความเสียหายอื่นไม่เกิน 50,000 บาท
2. **กรณีเสียชีวิต**
 - ค่าตอบแทนความตาย 30,000 – 100,000 บาท
 - ค่าจัดการศพ 20,000 บาท
 - ค่าขาดอุปการะเลี้ยงดูไม่เกิน 40,000 บาท
 - ค่าเสียหายอื่นไม่เกิน 40,000 บาท

สถานที่ยื่นคำขอ

มีสิทธิร้องเรียนช่วยเหลือเยียวยาได้ (ฟรี) เช่น สถานีตำรวจท้องที่, กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ, สำนักงานยุติธรรมจังหวัด, และสำนักงานอัยการคดีอาญา

**** ผู้เสียหายต้องยื่นคำขอภายใน 1 ปี นับแต่วันเกิดเหตุ ****

หลักฐานสำคัญที่ผู้เสียหายต้องนำมายื่น

- 1 สำเนาบันทึกแจ้งความ
- 2 สำเนารายงานการสอบสวน
- 3 บันทึกการแจ้งสิทธิ

สิทธิของผู้เสียหายหรือเหยื่ออาชญากรรมและสิทธิผู้ต้องหา

สิทธิของผู้เสียหายหรือเหยื่ออาชญากรรม และสิทธิผู้ต้องหา

ข้อมูลสิทธิของผู้เสียหายหรือเหยื่ออาชญากรรมและสิทธิผู้ต้องหา ซึ่งเป็นสิทธิอันชอบธรรมในการอำนวยความสะดวกยุติธรรม ได้แก่

- 01** สิทธิการได้รับการเยียวยาจากรัฐตามพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหายและค่าทดแทน และค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา
- 02** สิทธิการขอรับการช่วยเหลือประชาชนในการดำเนินคดี การปล่อยตัวชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลย และการถูกละเมิดสิทธิมนุษยชนจากกองยุติธรรม
- 03** สิทธิของผู้ต้องสงสัย ผู้ต้องหาในคดีอาญาชั้นสอบสวน

สิทธิการได้รับการเยียวยาจากรัฐตามพระราชบัญญัติ ค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา

ใครคือ...จำเลยในคดีอาญา

- 1 เป็นจำเลยที่ถูกดำเนินคดีโดยพนักงานอัยการ
- 2 ถูกคุมขังในระหว่างพิจารณาคดี
- 3 ปรากฏหลักฐานชัดเจนว่าจำเลยได้เป็น ผู้กระทำผิดและมีการถอนฟ้องในระหว่าง ดำเนินคดี หรือปรากฏฐานทำพยานเท็จในที่สุด ในคดีนี้จำเลยอาจร้องขอคืนเงินค่าจำเลยได้เป็น ผู้กระทำผิดหรือการระงับจำเลยไม่เป็น ความผิด

สิทธิที่อาจได้รับ

1. กรณีไม่เสียชีวิต

- ค่าทดแทนการถูกคุมขัง จ่าย 500 บาท
- (คำนวณจากวันที่ถูกคุมขังตามอัตราที่กำหนด)
- ค่ารักษาพยาบาลไม่เกิน 40,000 บาท
- ค่าฟื้นฟูสมรรถภาพไม่เกิน 50,000 บาท
- ค่าขาดประโยชน์จำนำพาได้ (ตามอัตราจ้างจับในจังหวัด ที่ทำงาน)
- ค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดี ค่าทนายความ (ไม่เกินอัตรา ที่กำหนด)
- ค่าใช้จ่ายกรณีอื่น ไม่เกิน 30,000 บาท

2. กรณีเสียชีวิต

- ค่าทดแทน 100,000 บาท
- ค่าจัดการศพ 20,000 บาท
- ค่าขาดอุปการะเลี้ยงดูไม่เกิน 40,000 บาท
- ค่าเสียทายาทไม่เกิน 40,000 บาท

หลักฐานสำคัญที่ผู้เสียหาย ต้องนำเสนอ

- 1 หนังสือรับรองคดีถึงที่สุด
- 2 สำเนาบัญชี หมายเลขจาก และหมายเลข
- 3 สำเนาคำพิพากษาของทุกชั้นศาล

สถานที่ยื่นคำขอ

มีสิทธิร้องเรียนช่วยเหลือเยียวยาได้ เช่น ร้องจำเลยและกักขังสถานที่ประกอบอาชีพ, กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ, สำนักงานยุติธรรมจังหวัดทั่วประเทศ, สถาบันนิติเวชและคุ้มครองเด็กและเยาวชน และศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน

ที่มา : กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ศูนย์ด้านช่วยเหลือ การเงินแก่ผู้เสียหายและจำเลยในคดีอาญา

** ค่าขอคืนเงินค่าทนาย 1 ปี นับแต่วันที่มีคำพิพากษาถึงที่สุดโดยพิฆาต **

สิทธิของผู้เสียหายหรือเหยื่ออาชญากรรมและสิทธิผู้ต้องหา

การช่วยเหลือประชาชนในการดำเนินคดี

“ไม่มีเงินจ้างทนาย ไม่มีเงินขึ้นศาล กองทุนยุติธรรมเข้าถึงประชาชนอย่างเท่าเทียม”

1 การช่วยเหลือในการดำเนินคดี

- ค่าจ้างทนาย
- ค่าที่ปรึกษากฎหมาย
- ค่าธรรมเนียมศาล
- ค่าใช้จ่ายอื่นๆ

2 ใครมีสิทธิขอความช่วยเหลือ

โจทก์ : ต้องการยื่นคำร้องฟ้องร้องหรือบังคับคดี

จำเลย : ต้องการต่อสู้คดีหรือดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง

3 เกณฑ์การพิจารณา

- ✓ ข้อเท็จจริงและพยานหลักฐาน
- ✓ ฐานะทางการเงิน
- ✓ โอกาสที่จะได้รับความช่วยเหลือบรรเทาความเสียหายตามกฎหมายอื่นๆ

4 ฐานของผู้ขอความช่วยเหลือ

- ✓ รายได้หรือความสามารถทางเศรษฐกิจ
- ✓ การใช้จ่ายตามปกติอันสมควร
- ✓ การหนี้สินความสามารถเข้าถึง
- ✓ ความยุติธรรม

การปล่อยตัวชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลย

“ไม่มีเงินประกันตัว กองทุนยุติธรรมเข้าถึงประชาชนอย่างเท่าเทียม”

ใครมีสิทธิขอประกันตัว = ผู้ต้องหาหรือจำเลยถูกคุมขัง หรือจะถูกคุมขังในคดีอาญา หรือกรณีอื่นๆ

ขั้นตอนการขอความช่วยเหลือจากกองทุนยุติธรรม

- ขั้นพนักงานสอบสวน
- ขั้นพนักงานอัยการ
- ขั้นศาล

เกณฑ์การพิจารณาให้ความช่วยเหลือ

- 1 ผู้ต้องหาหรือจำเลยที่ไม่มีพฤติการณ์หลบหนี
- 2 ไม่ยุ่งกับพยานหลักฐานหรือไม่ก่อเหตุอันตราย
- 3 ลักษณะการกระทำผิดไม่ร้ายแรงหรือขัดต่อความสงบเรียบร้อย
- 4 สาเหตุหรือพฤติกรรมการนำเชื่อว่าไม่ได้กระทำความผิด
- 5 ประวัติการกระทำผิด มีสั้ย ความประพฤติและฐานะ
- 6 ความคิดเห็นของผู้เสียหายหรือเจ้าพนักงานที่เกี่ยวข้อง

สิทธิของผู้เสียหายหรือเหยื่ออาชญากรรมและสิทธิผู้ต้องหา

การช่วยเหลือของผู้ถูกละเมิดสิทธิมนุษยชน หรือผู้ได้รับผลกระทบจากการถูกละเมิดสิทธิมนุษยชน

ผู้มีสิทธิได้รับความช่วยเหลือ

1. เป็นผู้เสียหายจากการป้องกันโดยชอบด้วยกฎหมาย
2. จำนวนเงินค่าพิพาทภายในเวลาที่กำหนด
3. จำนวนเงินในระหว่างสอบสวนและมีสิทธิได้รับค่าตอบแทนตามกฎหมาย ค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทน และค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา
4. กระบวนการด้านที่คณะกรรมการขึ้นทนาย

ค่าเสียหายที่ได้รับการถูกละเมิดสิทธิมนุษยชน

- ค่าใช้จ่าที่จำเป็นในการรักษาพยาบาล ไม่เกิน 40,000 บาท
- ค่าฟื้นฟูสมรรถภาพทางกายและจิตใจ ไม่เกิน 20,000 บาท
- ค่าขาดประโยชน์ระหว่างทำงานไม่ได้ เป็นเวลาไม่เกิน 1 ปี
- เงินช่วยเหลือกรณีเสียชีวิต ไม่เกิน 100,000 บาท
- ค่าจ้างทนายความในชั้นสอบสวน ไม่เกิน 5,000 บาท
- เงินช่วยเหลือความเสียหายอื่นๆ นอกจากข้อ 1 ** ยื่นคำขอภายใน 2 ปี นับตั้งแต่วันที่รัฐการละเมิดสิทธิฯ **

เกณฑ์การพิจารณา

- ✓ ข้อเท็จจริงและพยานหลักฐาน
- ✓ สถานะทางการเงิน
- ✓ โอกาสที่จะได้รับความช่วยเหลือ บรรเทาความเสียหายตามกฎหมายอื่นๆ

ที่มา : กองทุนยูนิเซสส์ ช่วยเหลือประชาชน 4 การทำ

สิทธิของผู้ต้องสงสัยในคดีอาญาชั้นสอบสวน

บุคคลผู้ต้องสงสัย ซึ่งบุคคลเหล่านี้ยังไม่ใช่ “ผู้ต้องหา” ตามประมวล กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาเนื่องจากยังมิได้ถูกจับกุมโดยชอบด้วยกฎหมาย จึงยังไม่มีฐานะเป็น “ผู้ต้องหา” และไม่มีสิทธิของผู้ต้องหาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เช่น สิทธิในการพบทนายความ สิทธิที่จะไม่ให้การใด ๆ ในชั้นที่ถูกควบคุม ทั้งที่บุคคลผู้ต้อง สงสัยดังกล่าวยังเป็นเพียงผู้ต้องสงสัยเท่านั้น ไม่มีสิทธิที่จะได้รับรู้ในข้อหาและ ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการกระทำ ความผิด ไม่มีสิทธิได้รับการแจ้งเตือน (Miranda Warning) ไม่มี สิทธิที่จะไม่ให้การ (Right to Silence) ไม่มีสิทธิได้รับความช่วยเหลือทางกฎหมาย อีกทั้งไม่มี สิทธิเทียบเท่าสิทธิของผู้ต้องหาเด็กหรือเยาวชนและผู้ต้องหาหญิง

ที่มา : วิจัย เรื่อง ปัญหาเกี่ยวกับสิทธิของบุคคลผู้ต้องสงสัยของคดีความผิดตามกฎหมายพิเศษ ด้านความมั่นคงในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมทางอาญา

สิทธิของผู้เสียหายหรือเหยื่ออาชญากรรมและสิทธิผู้ต้องหา

สิทธิของผู้ต้องสงสัยในคดีอาญาชั้นสอบสวน

03

ผู้ต้องหา หมายถึง บุคคลที่ถูกกล่าวหาว่าได้กระทำความผิด แต่ยังไม่ได้ถูกฟ้องต่อศาล (ป.วิ.อาญา มาตรา 2(2)) จากความหมายของผู้ต้องหาดังกล่าว จะเห็นได้ว่าผู้ต้องหานับเป็นผู้ต้องหาสงสัยว่าได้กระทำความผิดเท่านั้น แต่การที่ทางกระทำความผิดจริงหรือไม่ ยังไม่ได้รับการพิสูจน์ข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานต่างๆโดยศาล ซึ่งผู้ต้องหานับถือเป็นนายอัยการหนึ่ง ที่รัฐธรรมนูญฯได้รับรองสิทธิขั้นพื้นฐานต่างๆไว้ ประเทศไทยได้รับรองสิทธิของผู้ต้องหาไว้ ดังนี้

- 1 สิทธิที่จะได้รับการสันนิษฐานไว้ก่อนว่าไม่มีความผิด และก่อนมีคำพิพากษาถึงที่สุดจะแสดงว่าบุคคลใดได้กระทำความผิด
- 2 สิทธิที่จะได้รับการสอบสวนหรือพินิจพิจารณาด้วยความสุจริต รวดเร็ว คำนึงถึงและเป็นธรรม (รัฐธรรมนูญฯ มาตรา 40 (3)(4)(7) ป.วิอาญา มาตรา 130, 134 วรรคสาม)
- 3 สิทธิที่จะได้รับการช่วยเหลือจากหรือด้วยการจัดหาทนายความให้ (รัฐธรรมนูญฯ มาตรา 40(7) และ ป.วิอาญา มาตรา 134(1))
- 4 สิทธิที่จะไม่ทำพยานหลักฐานโดยมิชอบด้วยกฎหมายหรือโดยมิชอบด้วยกฎหมาย
- 5 สิทธิที่จะได้รับการปล่อยตัวในกรณีที่ถูกจับกุมโดยมิชอบด้วยกฎหมาย (รัฐธรรมนูญฯ มาตรา 40(4))
- 6 สิทธิที่จะได้รับการพิจารณาทำพยานหลักฐานหรือจำเลยในคดีอาญา อย่างรวดเร็ว และจะปรึกษาทนายความกับทนายความได้ การไม่ให้ประกันต้องจากนายอัยการและต้องแจ้งเหตุให้ทราบโดยเร็ว (รัฐธรรมนูญฯ มาตรา 40(7) และ ป.วิอาญา มาตรา 106 ถึง 114)
- 7 สิทธิที่จะอุทธรณ์คดีและการไม่ทำพยานหลักฐาน (ป.วิอาญา มาตรา 119 กข)
- 8 สิทธิที่จะมีทนายความหรือทนายความอื่น กรณีที่ผู้ต้องหาไม่สามารถพูดหรือ ทำพยานหลักฐานหรือไม่ สามารถพูดหรือได้ยินหรือสื่อความหมายได้ (ป.วิอาญา มาตรา 13 วรรคสองและวรรคสาม)
- 9 สิทธิที่จะได้รับหลักประกันในเรื่องความสามารถในการต่อสู้คดี ในกรณี ที่ถือว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยเป็นผู้พลจริตและไม่สามารถต่อสู้คดี ได้ (ป.วิอาญา มาตรา 14)
- 10 ผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหาซึ่งถูกควบคุมตัวหรือมีสิทธิแจ้งหรือขอให้เจ้าพนักงาน พิจารณาหรือผู้ต้องหาซึ่งผู้ต้องหาต้องแจ้งว่าตนจะขอรับการประกันคุมขังและ สถานที่ถูกควบคุมตัวในโอกาสแรก (ป.วิ.อา. มาตรา 7(1) วรรคแรก)
- 11 สิทธิที่จะปรึกษาทนายความหรือผู้ซึ่งตนไว้วางใจ ทำพยานหลักฐานหรือคำให้การ ในชั้นสอบสวน (ป.วิ.อา. มาตรา 7(1)(2))
- 12 สิทธิที่จะได้รับการปรึกษาทนายความโดยเร็วเมื่อถูกควบคุมตัว (ป.วิ.อา. มาตรา 7(1)(3))
- 13 สิทธิที่จะได้รับโอกาสที่จะพินิจพิจารณาและที่จะแสดงข้อเท็จจริงอันเป็นประโยชน์แก่ตน ได้ในชั้นสอบสวน (ป.วิ.อา. มาตรา 134 วรรคสี่)
- 14 สิทธิที่จะให้การหรือไม่ก็ได้ในชั้นสอบสวน ทำพยานหลักฐานหรือคำให้การ ก่อให้เกิด ผู้ต้องหาให้การยินยอมหรือยินยอมขานหลักฐานในการพิจารณาพิพากษาคดีได้ (ป.วิ.อา. มาตรา 134(4)(1))

ที่มา : สิทธิของผู้ต้องหาในคดีอาญา - สำนักงานกฎหมาย และคดี กรุงเทพมหานคร (bangkok.go.th)